

DOKTORI (PhD) ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

KAPOSVÁRI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
Számvitel és Statisztika Tanszék

Doktori Iskola Vezetője:
DR. KEREKES SÁNDOR
egyetemi tanár

Témavezető:
BOKORNÉ DR. KITANICS TÜNDE
főiskolai docens

AZ EGYKULCSOS SZJA NEURALGIKUS PONTJAI

Készítette:
WÉBER PÉTER

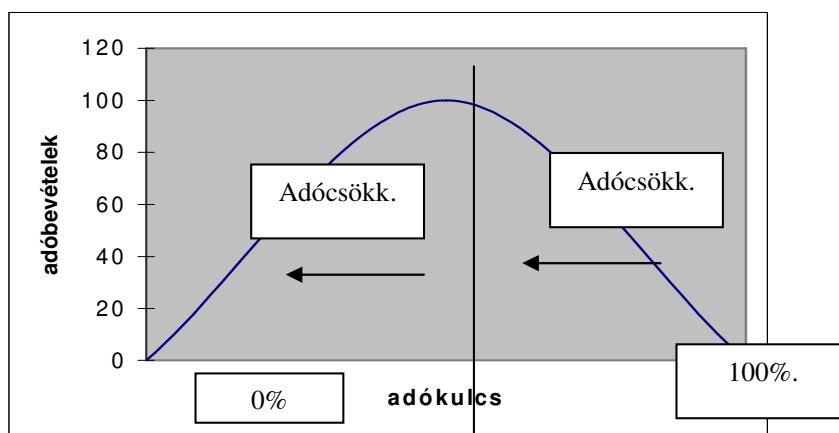
KAPOSVÁR

2014

1. A KUTATÁS ELŐZMÉNYEI, CÉLKITŰZÉS

A doktori értekezés az egykulcsos adórendszer tapasztalataira kíván rávilágítani. Habár több ország is alkalmazza ezt a mára divatosá vált adórendszert a tapasztalati bizonyítékok a hatékonyságára korlátozódtak.

A „kisebb adókulcs – nagyobb adóbevétel” elméleti alapja a Laffer-görbe (1. számú ábra), amelyet szerzője, Arthur Laffer a hagyomány szerint először egy szalvétára vázolt föl. A görbe szerint nullaszázalékos adókulcshoz természetesen nulla forint adóbevétel tartozik. Százszázalékos kulcsnál szintén nulla, hiszen nincs értelme termelni, az adó bevallása csődhöz vezet. A két végpont között azonban található egy olyan pont (olyan adókulcs), amely az állami bevételek maximumát jelenti. Minden egykulcsos adórendszer ezt a pontot keresi.

1. ábra: Laffer görbe

Forrás: Bokorné Dr. Kitanics Tünde – Nyáriné Dr. Budvig Anita: EU tagállamok a Laffer görbén innen és túl

A volt szocialista országokra jellemző leginkább az egykulcsos adórendszer alkalmazása. Az alacsony adó kultúrával rendelkező államok esetén vált leginkább szükségessé ez a fajta adóbeszedési módszer. Rövid történelmi áttekintést követően, akár több száz évre visszamenőleg megállapíthatjuk,

hogy a magyar társadalom esetén a beszédett adók többsége, mindig idegen kultúrák (török, habsburg, német, szovjet) érdekeit szolgálta és nem ott került felhasználásra, ahol képződött.

Fiatal demokráciánk egyik velejárója, hogy még nem termelődött ki tudatos generáció, aki az adóra úgy tekint, mint társadalmat építő alapegységnek (a családnak) a kenőanyagára, hasonlóan a motorolajhoz gépkocsi esetén. A szlovákiai egykulcsos adórendszer 2004-es bevezetése nem volt csodaszer. De arra mindenképpen jó megoldás, hogy többen fizetnek adót, szigorú szankciók követik az adócsalásokat és az emberek nagyobb hajlandóságot mutatnak egy elfogadható adó befizetésére a „közösbe”.

Kutatómunkámban arra kívánok választ kapni, hogy az egykulcsos adó bevezetése Magyarországon mennyire időszerű, társadalmi és gazdasági feltételek lehetővé teszik-e megvalósítását. A szlovák gazdaság gyors fejlődésének egyik jelentős motorja a 2004-es adóreform. Egy átfogó, jól megtervezett és kiválóan adaptált adóreform szükséges, de nem elégséges feltétele a gazdaság növekedési pályára történő állításának és azon tartásának. Az adóreform megtervezésekor nagy gondot fordítanak a közgazdászok arra, hogy az állami költségvetés bevétele rövidtávon ne csökkenjen, sőt a cél a közép és hosszú táv tekintetében az állami bevételek növelése, a költségvetés egyensúlyba hozása és a stabilitás megteremtése, fenntartása. A 2004-es szlovák adóreform rövid – és középtávon átment a vizsgán.

A megreformált adórendszer egyszerűbb és áttekinthetőbb elődjénél. Az előnyök nehezen számszerűsíthetők, de a számtalan kivétel és különleges elbírálás eltörlésével a gazdaság torzító hatása lényegesen csökkent.

A téma kidolgozásánál abból indultam ki, hogy a szlovák és más egykulcsos adórendszerrel rendelkező országok tapasztalatait megismerjem, elemezzem. Az utóbbi évek Magyarországnak adórendszerével a fő problémák a következők: egyre kevesebben fizetnek adót, az adóbázis szűkül. Az adó beszedése egyre nehezebb, ellenőrzése bonyolultabb, költségesebb.

Kutatómunkámban arra kívánok választ kapni, hogy milyen javaslatokkal lehetne egyszerűbbé és hatékonyabbá tenni a magánszemélyeket terhelő személyi jövedelemadó rendszert.

Vizsgálatomba főleg szlovák és magyar esettanulmányok összehasonlításaira támaszkodtam, a mélyinterjúk mellett.

Céлом az egykulcsos adórendszer szakirodalmi áttekintésén túl, a Kelet - Európai régió tapasztalatait leszűrve az egykulcsos személyi jövedelemadó bevezetésére, átalakítására történő javaslattétel, valamint egy egyszerű, könnyen kitölthető SZJA bevallás nyomtatványának megszerkesztése, tömör, rövid kitöltési útmutatóval.

A kitűzött céлом megvalósításához az alábbi feladatokat kell elvégeznem:

- az egykulcsos adórendszer bevezetésének, hatásainak megismerése a környező országok adórendszerének tanulmányozásával
- a szlovák minta feltérképezése
- a magyar adórendszer múltjának és változásainak megismerése
- szlovák és magyar adórendszer összehasonlítása az EU-hoz csatlakozáskor (2004)
- szlovák és magyar adórendszer összevetése 2010-ben

Különböző esettanulmányokkal mutatom be az egyes adózói csoportok jellemzőit és az egykulcsos adórendszer bevezetésének hatásait a vizsgált jövedelmi kategóriákat reprezentáló adózók jövedelmeire. A területi korlátok miatt nem tekintettem feladatommak a kisadók, a helyi adók, a társadalombiztosítási járulékok, valamint a nyugdíjrendszer vizsgálatát.

2. ANYAG ÉS MÓDSZER

A dolgozat felépítése és formája a *PhD. Doktori Szabályzat (2011)* utasításait követi. Kutatásomat szekunder adatgyűjtésre alapoztam. Felhasználtam a hazai és nemzetközi szakirodalmat, tanulmányokat, az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (Nemzeti Adó és Vámhivatal), a Központi Statisztikai Hivatal valamint a Pénzügyminisztérium (Nemzetgazdasági Minisztérium) honlapjain hozzáférhető adatbázisokat.

Vizsgálataim adatait, a tények összefüggését mélyinterjúkkal tártam fel, melyeket többek között Dr. Daniella Oravczová ügyvédnővel, Ing. Viera Knírsová könyvelővel, Szoboszlai Márta adótanácsadóval és Dr. Gyurián Norbert PhD egyetemi adjunktussal készítettem.

A fenti szakemberek a szlovák gazdasági élet aktív szereplői, akik a gyakorlati problémákkal is tisztában vannak az elméleti lehetőségeken túl. A szlovák szakemberek mellett 19 regisztrált magyar könyvelővel is elkészítettem a primer adatgyűjtést, melyek összegzését A mélyinterjúkból levonható következtetések című alfejezet tartalmazza. Az összehasonlító elemzéseket esettanulmányok készítésével végeztem el, amelyeket a Microsoft Excel program segítségével hajtottam végre.

Eredményeimet két fő téma köré csoportosítottam:

- az adóreform hatásainak bemutatása, ezen belül a szlovák és magyar adórendszer összevetése 2004 és 2010 adóévben
- az egykulcsos adórendszer hatása az esettanulmányokon keresztül az adózói körök jövedelmére esettanulmányokon keresztül

A vizsgálat alá vont 4 adózói kör esettanulmányai:

1. esettanulmány: 2 gyermekes, KSH szerinti átlagjövedelemmel rendelkező család, 2 kereső szülővel
2. esettanulmány: egyedülálló, KSH átlag feletti jövedelmű adózó
3. esettanulmány: a minimálbér adóterhének összevetése
4. esettanulmány: KSH szerinti átlag nyugdíjjal rendelkező munkavállaló adóterhének elemzése

Mind a négy esettanulmány 2010, 2011 adóévekre magyar adórendszerben, 2010 adóévre szlovák adórendszerben és 201? adóévre hipotetikusan a magyar adórendszerben is összehasonlításra kerül. Az esettanulmányok kidolgozásánál a 2010-es adóév táblázatának sorai részben eltérnek az általam kidolgozott SZJA bevallási tervezet sémájától, melynek oka, hogy 2010-ben Magyarországon nem adóalap-kedvezményt, hanem adókedvezményeket alkalmazott az SZJA törvény. Emiatt a sorok a későbbi táblázatokéval részlegesen összehasonlíthatók, de az adófizetési kötelezettségben mutatkozó különbségek összevethetők.

Az SZJA számításait az 1995. évi CXVII. SZJA tv. szerint végeztem el.

Hipotézisem szerint a magyar adórendszer **201?-ben** a következő változásokat hozza az **SZJA tv**-ben:

- adókulcs 17%, bruttó bérre vonatkoztatva (nem szuperbruttóra)
- adójóváírás: 90 000 Ft/hó (minimálbér) adóalap kedvezmény, felső korlát 5 000 000 Ft éves jövedelem.
- gyerekkedvezmény 500 000 Ft adóalap csökkentő formában
- egy oldalas egyszerű SZJA bevallási nyomtatvány
- gazdaságosabb adminisztráció, egyszerűbb ellenőrzés
- szélesebb adózói bázis, erőteljesebb szankciók
- 90 000 Ft-os minimálbért

A bevallások (szalvéta méret) kitöltésénél az alábbi fogalmakat határoztam meg: **Jövedelem = bevétel:**

jövedelemnek tekintem az adott évben bármilyen jogcímen megszerzett bevételt. Az egykulcsos adó superbruttó nélküli bevezetése szükségessé teszi, hogy az adózói kör szélesedjen, az adó alanyok számát növeljük. A nyugdíj és valamennyi szociális juttatás felbruttósítása, személyi jövedelemadó köteles bevétellé történő minősítése szükségszerű.

Bevétel: a magánszemély által mástól megszerzett vagyoni érték.

Nem minősül bevételnek:

- az a kapott vagyoni érték, amelyet az adóalany köteles visszaszolgáltatni (kölcsön, hitel)
- visszatérített adó, adóelőleg
- 5 éve, vagy annál régebben szerzett ingatlan átruházásából származó jövedelem

Egyéb fogalmak:

- eltartott: az, akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény alapján családi pótlékot, bármely EGT-állam hasonló joga alapján családi pótlékot, vagy más, hasonló ellátást folyósítanak;
- aki rokkantsági járadékban részesül;
- a magzat, ikermagzat fogantatásának 91. napjától a megszületéséig;
- a családi pótlékra saját jogon jogosult.

A család fogalmán a KSH definícióját értem: „A család, a házastársi, illetve vérségi kapcsolatban együtt élők legszűkebb köre, tehát házaspár gyermek nélkül, vagy nőtlen, hajadon gyermek(ek)kel, továbbá házastárs nélkül élő szülő nőtlen, hajadon gyermek(ek)kel (úgynevezett egy szülő gyermekkel). Szülőnek minősül a nevelőszülő is. A családok a törvényes házasságkötés nélkül együtt élő élettársi közösségeket is magukba foglalják.”

Az élettársak jogi fogalmát a Polgári Törvénykönyv határozza meg. Ezek szerint élettársaknak azt a két személyt kell tekinteni, akik megfelelnek az alábbi feltételek mindegyikének:

- együtt élnek;
- közös háztartásuk van;
- érzelmi és gazdasági közösség áll fenn köztük.

3. EREDMÉNYEK

3.1 A kedvezőbb szlovák adózás esettanulmányon bemutatva

A 2004-es változást követően sokkal kedvezőbb volt az adóreformnak köszönhetően Szlovákiában vállalkozni, mint Magyarországon (lásd 1. sz. táblázat). Ugyanazt az eredményt elérve Szlovákiában a vállalkozó 21%-kal, de akár 42%-kal több koronát tudott kivenni vállalkozásából az adók megfizetését követően, mint Magyarországon tehette volna.

1. táblázat: Magyarország és Szlovákia esetén az adózás előtti eredményből kivethető összeg közti különbség 2004:

2004	Magyarország	Szlovákia	Különbség
1.000.000 Ft eredményből kivethető összeg 3 millió forintos saját tőke esetén	672 000 Ft	810 000 Ft	- 138 000 Ft
4.000.000 Ft eredményből kivethető összeg 3 millió forintos saját tőke esetén	2 274 000 Ft	3 240 000 Ft	- 966 000 Ft

Forrás: Saját számítás

2010-re a magyarországi vállalkozó szempontjából nem javult a helyzet, még mindig jobban megéri északi szomszédunknál vállalkozni. Magyarországon 2010 első félévében a 1 000 000 Ft adózás előtti eredményből meg kell fizetni a 19%-os társasági adót (Tao tv. 19. §), majd a 25%-os adóterhet (Szja tv. 66. §) és a 14%-os EHO-t (Eho tv.3. § (3) e.), mely után marad 494 100 Ft ellentétben Szlovákiában, ahol a kivethető összeg stabilan 8 éve 810 000 Ft. A kiszámíthatóság, a stabil jogszabályi háttér szintén fontos eleme az adott régióknak, országoknak, amire nagy hangsúlyt helyeznek a nemzetközi befektetők.

A fenti táblázatban szereplő magyar és szlovák vállalkozás 2010 év elején hatályban lévő jogszabályok alapján a következő (2. számú táblázat) összegeket vehetné ki vállalkozásából.

2. táblázat: Magyarország és Szlovákia esetén az adózás előtti eredményből kivethető összeg közti különbség 2010, 500 millió Ft feletti adóalapnál:

2010	Magyarország	Szlovákia	Különbség
1.000.000 Ft eredményből kivethető összeg 3 Millió forintos saját tőke esetén	494 100 Ft	810 000 Ft.	- 493 290 Ft.
4.000.000 Ft eredményből kivethető összeg 3 Millió forintos saját tőke esetén	1 976 400 Ft.	3 240 000 Ft.	- 1 263 600 Ft

Forrás: Saját számítás

Igaz, 2010 második felétől a társasági adó mértéke 500 milliós adóalapig 9 százalékponttal 10%-ra csökkent, de még így is osztalék fizetés esetén a magyar rendszer hátrányban van a szlovák rendszerrel szemben (10% Tao, 14% Eho, 25% Osztalékadó; 19% Tao)

3.2. SZJA bevallási nyomtatvány tervezet megszerkesztése, kitöltési útmutatóval

Figyelembe véve, hogy a személyi jövedelemadó bevallás nyomtatványa, mechanizmusa, szabályozása, ellenőrzése az elmúlt több mint 2 évtizedben túl bonyolulttá és összetetté vált, időszerű ezen változtatni. Javaslatom nyomán első lépésként az egykulcsos SZJA bevezetése mellett az adórendszer szociálpolitikai elemektől való megtisztítását követően egy átlátható, könnyen értelmezhető „szalvéta” méretű adóbevallási nyomtatvány megtervezése szükséges, a 3. táblázat szerint.

3. táblázat: 201?-es SZJA bevallás tervezet

	201? SZJA TERVEZET
Adózó címe:	
Adózó neve:	
Adózó adóazonosítója:	
1. a) Jövedelem	
1. b) Egyéb jövedelem	
1. Σ Jövedelem (1.a + 1.b sor)	
2. Személyi kedvezmények	
a). 2 160 000 Ft házastársaknál	
b). 1 080 000 Ft egyedül élő	
3. Eltartottak száma	
4. Eltartottak kedvezménye (3. sor szorozva 500 000 Ft)	
5. Személyi kedvezmények összesen (2. sor + 4. sor)	
6. Adóalap (1. Σ sor – 5. sor, ha pozitív, egyébként 0.)	
7. Adó (6. sor szorozva 17%)	
8. Eddig befizetett adó/adóelőleg	
9. Fenn álló adófizetési kötelezettség (7. sor – 8. sor)	
10. Visszaigényelhető összeg (8. sor – 7. sor, ha pozitív)	

Forrás: saját számítás

Az adózó nevét, címét és adóazonosítóját feltétlenül kell, hogy tartalmazza a nyomtatvány az egyértelmű beazonosítás érdekében.

A fenti adatokat követően az 1.a) sorban szerepeltetjük a magánszemély jövedelmét. A magánszemély minden jövedelme adóköteles, tárgyévben megszerzett összes bevétele, aminek egésze jövedelem. A munkabéren kívüli egyéb jövedelmeket az 1.b) sorban szerepeltetjük, pl: nyugdíj, ösztöndíj, ingatlan értékesítésből származó jövedelem a szerzéstől számított 5 éven belüli értékesítés esetén, ingó értékesítésből származó jövedelem,

egyéni vállalkozói kivét, árfolyamnyereség. A nyugdíjat és egyéb jelenleg nettó módon folyósított transzfereket (pl: ösztöndíj) felbruttósítva szükséges szerepeltetni, mert SZJA kötelessé kell tenni, természetesen oly módon, hogy a nyugdíjasok (a kifizetés jogosultjainak) érdekei ne sérüljenek. Az adóbevallás egyszerűsítése miatt a 201?-ben külön adózó jövedelmeket egyéb jövedelem (1.b) kategóriába soroltuk. Az adózó határozza meg az ingóság és az ingatlan értékesítéséből származó jövedelmét, amely számítását az elévülési időn belül meg kell őriznie. Az 1.b) sorra már csak az adóköteles jövedelmét kell beírnia. Hasonló elven történik az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapítása. Az egyéni vállalkozónak új bevallási nyomtatványt kell megszerkeszteni, viszont a kivét adóterhét, itt kell bevallania. Az 1.a) és 1.b) sor összegét tartalmazza az 1. Σ sor.

A 2. sor, attól függően, hogy házasársak, vagy egyedül élő adózó tölti-e ki a nyomtatványt, kettéágazik a) és b) pontra. Házasársak esetén 2 160 000 Ft adóalap csökkentő kedvezményre jogosult a család, amit a 90 000 Ft-ra tervezett minimálbér adómentessé tételével ér el a rendszer. Értelemszerűen az egy fős háztartás 1 080 000 Ft adóalap csökkentésre jogosult, melyet adózó a 2. sor b) pontjában vehet igénybe. A 3. számú sorban kell feltüntetni az eltartottak számát. Eltartottnak minősül, aki családi pótlékra jogosult. Az eltartottak után igénybe vehető adóalap csökkentő kedvezmény alap gondolata, hogy az átlag keresettel rendelkezők is igénybe tudják venni, ezzel is hozzájárulva a gyermeknevelés többletköltségeihez. A költségvetés teherbíró képességét is figyelembe véve határoztam meg az 500 000 Ft-os adóalap kedvezményt. Az 5. számú sor tartalmazza az együttes személyi és eltartottak kedvezményeit. A 6. számú sor a korrigált adóalapot tartalmazza, ami az összes jövedelem és az adóalap kedvezmények különbözete, mely pozitív, vagy nulla lehet. Negatív adó visszatérítést nem tesz lehetővé a rendszer. A 17%-os adókulccsal kalkulált adó összegét a 7. számú sorban

szerepeltetem, mely a bruttó jövedelmet veszi alapul. A 8. számú sor a már befizetett adó összegét tartalmazza, melyet a munkáltató igazolása támaszt alá. A 7. számú és a 8. számú sor különbségét kell szerepeltetni a 9. számú sorban, mint fent álló adó tartozás. A 10. számú sor kitöltésére visszaigényelhető összeg (8. sor – 7. sor = pozitív szám) esetén kerülhet sor.

3.3. Esettanulmányok a magyar adórendszer 2010, 2011, szlovák adórendszer 2010, valamint egy hipotetikus magyar 201?-es adórendszer viszonylataiban

1. esettanulmány: egy **átlag jövedelmű 2 gyermeket nevelő családot** modellez.

Átlag Ádám **2010-ben** vállalkozásnál dolgozik alkalmazottként, és a Központi Statisztikai Hivatal kimutatásának megfelelő átlag jövedelemmel rendelkezik 206 700.- Ft-tal. Felesége Átlag Ádámné a költségvetési szektorban állami alkalmazottként keres átlag jövedelmet 203 900.- Ft-ot. 2010-es SZJA adótábla 15100 Ft adókedvezményt nyújt havonta, melyet esettanulmányom mindkét felnőtt tagja igénybe is tudott venni. 15100 Ft-os adókedvezményt a fenti modellben való beilleszthetőség kedvéért és a többi modellel való összehasonlíthatóság miatt bruttósítanom kellett.

Ennek megfelelően Átlag Ádám adóalapja a következők szerint változott: az adó alapja a bruttó bér 27%-kal (járulékok) növelt összege ($2\,480\,400 \times 1,27 = 3\,150\,108$ Ft), amit csökkent a 15100 Ft/hó adókedvezmény (bruttósítva: $15\,100 / 0,17 \times 12 = 1\,065\,882$ Ft/év). A kedvezményt követően az adóalap $3\,150\,108 - 1\,065\,882 = 2\,084\,226$ Ft-ra csökken. Ugyanezzel a logikával Átlag Ádámné adóalapja a kedvezményt követően 2 041 554 Ft-ra csökken.

Mindezeket figyelembe véve 2010-ben a fenti 2 gyermeket nevelő átlagos jövedelemmel rendelkező család éves szinten $354\,318 + 347\,064 = 701\,382$ Ft adót fizet a költségvetésbe.

Ugyanezt a családot mutatja be a következő esettanulmány **szlovák viszonyok** esetén: A könnyebb összehasonlíthatóság érdekében – annak ellenére, hogy Szlovákiában már 2009. január 01-től EUR a hivatalos fizetőeszköz – forintban átszámolva szerepeltetem az adatokat a következő esettanulmányokban.

Átlag Ádám 2010-ben vállalkozásnál dolgozik alkalmazottként, és átlag jövedelemmel rendelkezik 206 700.- Ft-nak megfelelő 725,26 EUR-val. Felesége Átlag Ádámné a költségvetési szektorban állami alkalmazottként keres átlag jövedelmet 203 900.- Ft-nak megfelelő 715,44 EUR-t. 2010-ben Szlovákiában a 2 gyermeket nevelő átlagos jövedelemmel rendelkező család a Zákon o Dani z Príjmov (Jövedelem Adó Törvény) alapján 20,02 EUR / gyermek adójóváírást vehet igénybe havonta. Bruttósítva 19%-os adókulcs esetén, két gyermekre vonatkozólag 285 Ft-os (HUF/EUR) árfolyam mellett 720 720 Ft adóalap csökkentő tétellel azonos értékű. A jobb összehasonlíthatóság miatt szükséges az adókedvezmény átváltása adóalap kedvezményre. A szlovák rendszer adókedvezmény számítása eltér a magyar gyakorlattól. A bruttó bért csökkentik a magánszemélyt terhelő járulékokkal és csak ezt követően kapják meg az adóalapot. Ebből számolják az adót, de előtte a munkavállalókat megillető 335,47 EUR / hó adóalap csökkentő tételt alkalmazzák, majd az így kapott fizetendő adó mennyiségét csökkenthetik közvetlenül a gyermekek után járó adókedvezménnyel.

Az adóalap csökkentő tétel a reform évében (2004) mindenki számára egyformán elérhető volt (80 832 SK), azonban a bevezetett milliomos adó következtében ezt a tételt 100%-ban 20 000 EUR-os éves jövedelemhatárig

lehet már csak igénybe venni. Ezen jövedelemhatár felett folyamatosan csökken, majd 33 000 EUR felett pedig teljesen megszűnik. A fenti esettanulmány esetén az Átlag Család $116\,347 + 246\,900 = 363\,247$ Ft-nak megfelelő 1274,55 EUR adót fizet a költségvetésbe éves szinten.

2011-ben Magyarországon is bevezették az egykulcsos adórendszert a személyi jövedelemadó tekintetében. Maradt a 2010-ben érvényben lévő szuperbruttó, mely gyakorlatilag a 16%-os adókulcs helyett 20,32% -kal adózik. Átlag Ádám (206 700) és felesége (203 900) ebben az esettanulmányban is az előző esettanulmányokban szereplő átlag jövedelemmel rendelkezik a jobb összehasonlíthatóság végett. Az átlag család 2 gyermeket nevel, amire hosszú időnk óta újra adókedvezményt biztosít a magyar adórendszer. Az adójóváírás maximálisan 12 100 Ft/hó. Jelen esetben Átlag Ádám csupán 8 099 Ft adójóváírásra jogosult. Az adójóváírás 180 455 Ft-ig jár maximálisan, majd fokozatosan csökkenni kezd, míg 259 840 Ft-os bruttó jövedelemnél tűnik el teljesen. Az eltartottak számát tekintve (aki után családi pótlékra jogosult a szülő) 2 gyermek után igénybe vehető 62 500 Ft/hó adóalap csökkentő kedvezményt vesz igénybe Átlag Ádám, éves szinten 1 500 000 Ft. A személyi adókedvezményt átkonvertálva adóalap kedvezménnyé és összegezve Átlag Ádám 2 107 425 Ft-tal csökkentheti az adóalapját. Az így kapott – kedvezményekkel csökkentett – adóalap 1 042 683 Ft. Az adó mértéke 16%, azaz 166 829 Ft, mely kedvezően hangzik a havi 13 903 Ft SZJA-t illetően Átlag Ádám esetében. Azonban, ha családi kedvezményről beszélünk, vizsgáljuk meg a család egészét terhelő SZJA-t. Átlag Ádámné a költségvetési szektorra jellemző átlag keresettel rendelkezik: 203 900 Ft. Valamivel több adójóváírásra jogosult, mint a férje: 8 526 Ft. Mivel a 2 gyermek után járó adóalap-csökkentő kedvezményt a férj már igénybe vette, így arra már a

feleség nem jogosult. Havi 32 907 Ft SZJA fizetési kötelezettség terheli a 2011-es magyar adórendszer következtében a fenti feltételek mellett. Ami azt is jelenti, hogy az Átlag család éves SZJA fizetési kötelezettség a 2 gyermek nevelése mellett 2011-ben Magyarországon **561 707 Ft** (166 829 + 394 878).

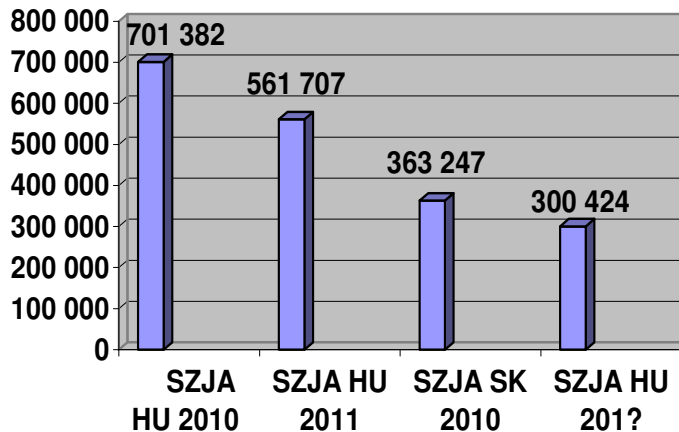
A következő esettanulmány ugyanennél a családmoddellnél mutatja be a **201?-re** (jövő időszakra) tervezett SZJA terheket:

Átlag Ádám 2 gyermekes családfő. Havi bruttó 206 700 Ft jövedelemmel rendelkezik. Felesége Átlag Ádámné havi bruttó 203 900 Ft jövedelmet kap. 2 gyermeket nevelnek, akik után 500 000 Ft adóalap kedvezményt vehetnek igénybe gyermekenként, azaz 1 000 000 Ft-tal csökkenthetik az adóalapjukat. A család összevont jövedelme 4 927 200 Ft. Ennek következtében az általam javasolt SZJA szerint 201?-ben az átlag jövedelemmel rendelkező 2 gyermekes családok kevesebb személyi jövedelemadót (**300 424 Ft**) fizetnének, mint 2010-ben.

A gyermekek utáni kedvezményen túl tartalmaz egy mindenki által igénybe vehető SZJA kedvezményt – pontosabban 90 000 Ft/hó a bejelentett munkaviszony után -, ami megegyezik a 201?-re tervezett minimálbérrel. Ezzel az elemmel progresszivitást is tartalmaz a leendő rendszer 5 000 000 Ft-ig, ami felett elveszik a 90 000 Ft/hó SZJA kedvezmény.

A 2010-es adatokat összehasonlítva jelentős különbséget látunk egy átlagos család SZJA fizetési kötelezettsége esetén a magyar és szlovák viszonyok között (1. számú ábra). A 201?-re tervezett 17%-os SZJA kulccsal, a minimálbérrel megegyező mértékű havi adójóváírással és a megemelt gyermekek utáni adóalap kedvezménnyel (500 000 Ft) a magyar család helyzete már kedvezőbb lesz szlovákiai társaiétól (300 424 Ft versus 363 247 Ft).

1. ábra: átlagos KSH jövedelemmel rendelkező 2 gyermekes család SZJA fizetési kötelezettsége az előző 4 esettanulmány alapján

Forrás: saját számítás

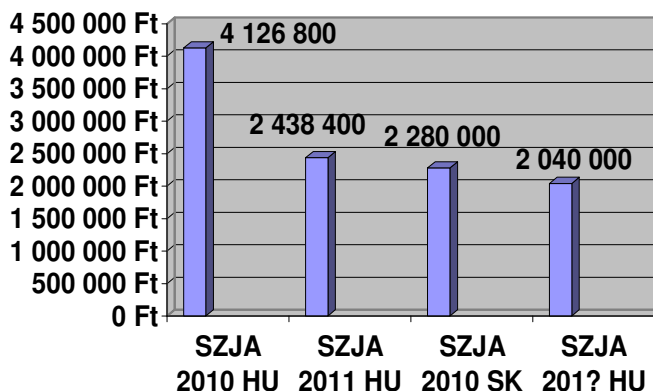
2. esettanulmány: **jobb módú, egyedülálló, havi 1 millió Ft jövedelemmel rendelkező adózó** adófizetési kötelezettsége 2010-ben Magyarországon. Gazdag Gábor egyedül élő, jómódú, havi 1 000 000 Ft jövedelemmel rendelkező állampolgár. A 15 100 Ft-os adójóváírásra nem jogosult. Gyermekek kedvezményt nem tud igénybe venni. Adóalapja a bruttó bérének a 127%-a, 15 240 000 Ft. A **2010-ben** hatályos két kulcsos (17%, 32%) adórendszer esetén **havi 343 900 Ft** személy jövedelemadót fizet, éves szinten: 4 126 800 Ft.

Az átlag feletti jövedelemmel rendelkezők kifejezetten jobban járnak egy **szlovák** típusú adórendszerrel. 45%-kal kevesebb adót kell fizetni az adózóknak 2010-ben Szlovákiában, mint Magyarországon. 2 280 000 Ft az éves adófizetési kötelezettsége a 4 126 800 Ft helyett.

2011-ben Magyarországon a jövedelem 1,27-szeres szorzata az adóalap, mely 16%-a az SZJA fizetési kötelezettség. Gazdag Gábor havi 1 000 000

Ft-os jövedelme esetén éves szinten 2 438 400 Ft a fizetendő személyi jövedelem adója.

A **201?-re javasolt** SZJA szabályai alapján havi 1 000 000 Ft jövedelemmel rendelkező Gazdag Gábor esetén az adófizetési kötelezettség a következők szerint alakul. Kedvezmények nélküli, lineáris egy kulcsos adó tisztán 201? adóévben, miután az éves bruttó 12 000 000 Ft-os jövedelmével átlépi az 5 000 000 Ft-os határt, ameddig a 1 080 000 Ft-os (90 000 Ft/hó) adókedvezményt igénybe lehetett venni, valamint gyermekkel nem rendelkezik, így gyermek kedvezményt sem tud igénybe venni. A 12 000 000 Ft 17 %-a az éves SZJA fizetési kötelezettsége, azaz 2 040 000 Ft. A következő 2. ábra szemlélteti a különbséget a 4 eset között.

2. ábra: átlag feletti keresettel rendelkező, egyedülálló, havi 1 millió Ft jövedelemmel rendelkező adózó adófizetési kötelezettsége az előző 4 esettanulmány alapján

Forrás: saját számítás

Hasonlóan a 2 gyermekes Átlag családhoz, a jó módú állampolgár esetén is jelentős különbségek vannak a vizsgált 4 esettanulmány között. A 2010-es adatokat összehasonlítva látjuk a különbséget a magyar és szlovák viszonyok

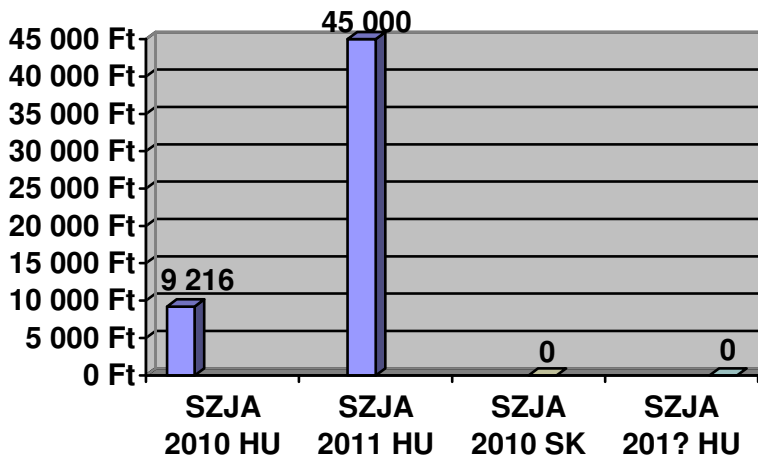
között (2. számú ábra). A 201?-re tervezett 17%-os SZJA kulccsal Gazdag Gábor helyzete már kedvezőbb lesz szlovákiai társaiétól, még akkor is, ha az 5 000 000 Ft-os jövedelemhatárt átlépve már nem lesz jogosult a 75 000 Ft-os SZJA adókedvezmény igénybevételére.

Annak ellenére, hogy a négy rendszer tartalmaz különböző méretű jóváírást, a minimálbérek esetén is van különbség. Ezekre világít rá a következő esettanulmány, ami során eltekintek a gyermek kedvezményektől, kizárólag a minimálbéresekről, az alacsony keresetűek adózásán kívánom bemutatni.

3. esettanulmány: **Minimálbérrel rendelkező adózó adófizetési kötelezettsége**

2010-ben Magyarországon 73 500 Ft a minimálbér, ami a következők szerint adózik: 27%-os járulékkal növelt bruttó bér az SZJA alapja (93 345 Ft), aminek 17%-át (15 868 Ft) csökkenti a 15 100 Ft-os adókedvezmény. Aminek a következtében a minimálbér Magyarországon nem adómentes, 9216 Ft SZJA fizetési kötelezettség terheli éves szinten.

Szlovákiában az adókedvezmény számítási lehetőségnek köszönhetően az alacsonyabban keresők számára az adómentes jövedelemhatár meghaladja a minimálbért. A 335, 47 EUR adóalap csökkentő kedvezmény a bruttó bér járulékokkal csökkentett összegét csökkenti. Ennek következtében Szlovákiában a bruttó 387, 38 EUR/hó jövedelemig adómentes a munkabér (110 403 Ft, 285 Ft/EUR). 201?-re tervezett esettanulmányban szintén adómentes a minimálbér. De 5 000 000 Ft feletti éves jövedelem felett már nem lehet igénybe venni az adóalap csökkentő kedvezményt. A fentieket demonstrálja az alábbi ábra.

3. ábra: Minimálbérrel rendelkező adózó adófizetési kötelezettsége az előző 4 esettanulmány alapján

Forrás: saját számítás

4. esettanulmány

A következő 4 esettanulmány során az **átlag nyugdíjjal** (90 055 Ft) rendelkező **munkavállaló** a KSH-nak megfelelő **átlag munkabért** (206 700 Ft) keres a nyugdíj mellett.

Nyugdíjas Norbert adófizetési kötelezettsége a magyar adórendszer keretein belül **2010-ben** következőképpen alakult. Az éves jövedelme, mely a foglalkoztatottságából származik bruttó 2 480 400 Ft. Nyugdíja éves szinten 1 080 660 Ft. A nyugdíj 2010-ben adóterhet nem viselő járandóságnak minősült, viszont az adóalapot növelő tényező. Ez különösen a korábbi években okozott jelentősebb SZJA fizetési kötelezettséget a nyugdíj mellett munkát vállalóknak, mert a magasabb adósávba tolta el az adózót és így több lett az adófizetési kötelezettsége. Ezt a problémát is megszünteti az egykulcsos adórendszer, nincs felsőbb sáv.

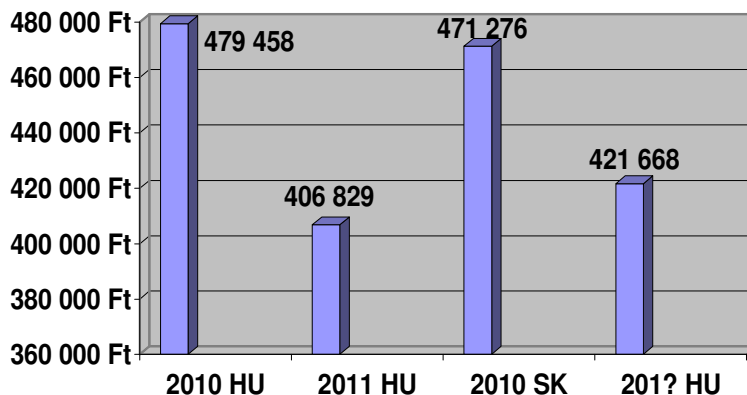
Az összevont adóalap a jövedelem (2 480 400 Ft) 1,27-szerese (3 150 108 Ft), ehhez jön az egyéb jövedelem jogcímen szereplő nyugdíj összege (1 080 660 Ft). SZJA adókedvezmény 56 064 Ft-tal, míg az adóterhet nem

viselő járandóság adója jogcímen 183 708 Ft-tal csökkenti a fizetendő adót. Így a kedvezményekkel módosított adóalap: $(2\,480\,400 \times 1,27 = 3\,150\,108; + 1\,080\,660; 56\,064 + 183\,708 = 239\,772; 239\,772/0,17 = 1\,410\,424)$ $3\,150\,108 + 1\,080\,660 - 1\,410\,424 = 2\,820\,344$ Ft. A fizetendő adó az adóalap 17%-a $2\,820\,344 \times 0,17 = 479\,458$ Ft.

Szlovákiában nyugdíjasként munkát vállal Nyugdíjas Norbert. A jobb összehasonlíthatóság érdekében nominálisan ugyanazt a Ft összeget keresi (KSH szerinti átlag jövedelmet 206 700 Ft) munkavállalóként és kapja a 2010-es magyarországi átlag nyugdíjat (ONYF szerinti 90 055 Ft) Euróban (285Ft/EUR 2010.07.27-i MNB árfolyam mellett) azaz 725, 26 EUR/hó havi bér jövedelmet és havi 315, 98 EUR nyugdíjat. 2010-ben Szlovákiában, ha valaki nyugdíj mellett munkát vállal, akkor a nyugdíja továbbra is adómentes, azonban a munkavállalásáért kapott munkabér egységesen 19%-os adókulccsal adózik. Ami azt jelenti, hogy nem veheti igénybe a havi 335, 475 EUR adóalap kedvezményt. Mindezek mellett több mint 8 000 Ft-tal kedvezőbb a helyzete Szlovákiában, mint ugyanezekkel a paraméterekkel Magyarországon 2010-ben.

Nyugdíjas Norbert **2011-ben** kedvezőbb helyzetbe került, mint korábban 2010-ben akár Magyarországon, akár Szlovákiában volt. Havi szinten 6 052 Ft-tal több marad, Norbert zsebében.

Nyugdíjas Norbert 201?-ben nyugdíját felbruttósítva folyósítanák, ami azt jelenti, hogy a 90 055 Ft-os nettó nyugdíj 108 500 Ft bruttó összegnek felel meg. A felbruttósítás következtében a nyugdíj ténylegesen nem csökken az adóteher miatt. A 643 008 Ft-os adókötelezettség tényleges terhe $643\,008 - 221\,340 = 421\,668$ Ft lenne.

4. ábra. Nyugdíjas Norbert az ONYF szerinti átlag nyugdíjjal (90 055 Ft) KSH szerinti átlag jövedelemmel (206 700 Ft) rendelkező, egyedülálló nyugdíjas adózó a 4 esettanulmány során

Forrás: Saját számítás

Átlag nyugdíj (90 055 Ft) mellett munkát végezve (átlagkeresetért 206 700 Ft) Nyugdíjas Norbert a 2011-ben Magyarországon érvényben lévő adórendszer keretein belül járna a legjobban, míg a 2010-es magyar adórendszer fizettette vele a legtöbb adót. A lényegi különbséget a 2011-es magyar, a 2010-es szlovák és a 2011?-es magyar adórendszerben a munkát végző nyugdíjas esetén a következő: míg a két utóbbi esetén a **munkajövedelmére nem vehetett igénybe a nyugdíjas adójóváírást**, addig a 2011-es magyar adórendszer ezt engedélyezi.

3.4 A magyar és szlovák adórendszer vizsgálata mélyinterjúkkal

Több mélyinterjút is készítettem mind szlovák, mind magyar szakemberekkel. Kutatásom során figyelemmel voltam arra is, hogy több terület szakembereinek a véleményét összegyűjtsem, elemezzem. Így került sor egy szlovák könyvelő meghallgatására, aki kifejezetten a gyakorlati élet problémáira világít rá, valamint az elméletet képviselő tudományos fokozattal rendelkező egyetemi tanár válaszai során szintén hasznosítható információhoz jutottam. Az elméletet és a gyakorlatot összefogó adótanácsadót is sikerült felkérnem, hogy válaszoljon a kérdéseimre, amivel hozzájárul a disszertációm lezárásához. A sort a Révkomáromban praktizáló ügyvédnö zárja, akit tekintve nem adóügyi szakértő, ugyanakkor klienseinek jelentős részét teszik ki a Magyarországról áttelepülő vállalkozások. A szlovák szakemberek mellett 19 magyar könyvelővel is lefolytattam a kutatást.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A kutatásom során elvégzett 4 esettanulmány közül 3 esetben a 201?-re javasolt egy kulcsos SZJA jelenti a legkisebb adófizetési kötelezettséget a munkavállalók számára. A KSH szerinti átlag jövedelemmel rendelkezők, a minimálbérrel rendelkezők és a KSH szerinti átlag jövedelmet meghaladó jövedelemmel rendelkezők esetében is a 201?-es időszakra vonatkozó esettanulmány eredményezte a legkisebb adóterhet. A javasolt szalvéta méretű SZJA bevallási nyomtatvány az egyszerűségének és áttekinthetőségének köszönhetően rövid idő alatt kitölthető, időt, energiát takarít meg az adózók és a NAV részére egyaránt. Kutatásom során bizonyítást nyert, hogy a szlovák adóreform feloldotta az üzleti élet egyik legjelentősebb problémáját, hiszen az adórendszer bonyolultsága és az adótörvények gyakori változtatása jelentette az egyik legnagyobb akadályt a vállalati szférában. Szlovákiában 8 éve stabil, kiszámítható SZJA hatályos.

A szlovák szakemberek mélyinterjúit követően a következő megállapításokra jutottam:

- a 2004-s szlovák adóreform fő jellemzője az **egyszerűség** és **átláthatóság**.
- az **egykulcsos adó bevezetése**, valamint az **osztalékadó eltörlése** nagyban hozzájárult **Szlovákia versenyképességének javulásához**.
- a reformot követően került bevezetésre az elektronikus bevallás
- mind a 4 szakember szerint **többet fizetnek SZJA-t** a reform óta
- **fehérédett a Szlovák gazdaság**.
- a **2004-es reformnak köszönhetően megnöttek a magyar ügyfelek száma a szlovák könyvelő irodákban és ügyvédi irodákban egyaránt**.

A magyar szakemberek nem alkotnak olyan mértékű egységes véleményt, mint a szlovák kollégáik.

5. ÚJ KUTATÁSI EREDMÉNYEK

1. Rávilágítottam a magyar és a szlovák adórendszer különbségeire, valamint a szlovák gyakorlat magyar viszonyokra való adaptációjának lehetőségeire
2. Összeállítottam a szalvéta méretű SZJA bevallás tervezetet és a rövid, tömör kitöltési útmutatót
3. Esettanulmánnyal mutattam be több adózói csoportnál (minimálbéres, KSH átlag jövedelemmel és két gyermekkel rendelkező család, átlag feletti jövedelemmel rendelkező egyedülálló adózó, nyugdíjas munkavállaló) az általam kidolgozott 201? SZJA jövedelemre gyakorolt hatását.
4. Mélyinterjúk készítésével és kiértékelésével feltártam a szlovák és a magyar adóreform közötti különbséget és hasonlóságot
5. Az esettanulmányok és a mélyinterjú összegzések alapján alátámasztottam az általam kidolgozott 201' scenárió létjogosultságát
6. Kutatásom során arra a megállapításra jutottam, hogy a megfelelő időben alkalmazott jól megválasztott adókulccsal az egykulcsos adórendszer hozzájárulhat a gazdaság növekedéséhez, stabilitásához, transzparenciájához, valamint kedvezően befolyásolhatja a beruházásokat. A szlovák egykulcsos egyszerű, kiszámítható, tervezhető, 8 éve stabil, míg a magyar SZJA évről – évre változik, nehezen tervezhető és az elmúlt éveket tekintve bonyolult.

6. JAVASLATOK

A szlovák adórendszer egyes elemei Magyarországon is alkalmazhatók lennének. Míg Magyarországon a helyi önkormányzatok csak csekély önállósággal rendelkeznek az egyes adónemek mértékének meghatározásában, és ezen bevételek jelentős része is a központi költségvetést gyarapítja, addig a szlovákok egy igen jól működő rendszert alakítottak ki, ahol a személyi jövedelemadóból származó bevételek 70% - a helyi önkormányzatoknál, 24% a regionális önkormányzatoknál marad és csupán 6% kerül a központi költségvetés kasszájába. (Svájcban is hasonló decentralizáció működik.)

Külön kell választani az adópolitikát a szociálpolitikától. Abban a pillanatban, amikor ez sikerül és az adórendszer megtisztul minden egyéb „másodállásától” egy átláthatóbb, egyszerűbb hatékonyabb adórendszert kapunk. A gazdaság kifehéredésének eredményeként a **szélesebb adóalap** nyújtana fedezetet az adó csökkenése következtében kieső adóbevételekre.

Az indirekt adók beszedése hatékonyabb, kevesebb adminisztrációs és ellenőrzési terhet jelent mindkét félnek (adózó, hivatal), megkerülni is nehezebb. A bonyolultság sok kiskaput teremtett. A korábbi adórendszer megszüntetése mérsékelte a jövedelemadó torzító hatását. A reform az adópolitika szociálpolitikai célokra való felhasználásának megszüntetésére törekedett. A kettős adóztatás megszüntetését az osztalékadó, ajándékozási, örökösödési, és ingatlanátírási adó eltörlése jelentette.

A reform célja az egyszerűsítésén túl az volt, hogy érdekeltté tegye a munkavállalókat a munkapiacra való aktív részvételben, és a vállalkozásokat beruházásra, fejlesztésekre és munkahelyteremtésre

motiválja. Az adóreform feloldotta továbbá az üzleti élet egyik legjelentősebb problémáját is, hiszen az adórendszer bonyolultsága és az adótörvények gyakori változtatása jelentette az egyik legnagyobb akadályt a vállalati szférában. Az egyszerűsítés és a rendszer átláthatósága hosszú távon is kedvezően hat a vállalati környezetre és a közvetlen külföldi tőkebefektetésekre.

Célszerű lenne hazánkban is a munkáltatók élők munkaterheinek csökkentése, a tőkejövedelmek és a káros javak adóterhelésének növelése, a javasolt 17%-os egykulcsos személyi jövedelemadó rendszer bevezetése mellett.

A kitűzött feladatok elvégzését követően: az egykulcsos adórendszer, a szlovák minta feltérképezése és szlovák - magyar adórendszer összevetése után az esettanulmány számításaimból arra a következtetésre jutottam, hogy **a 17%-os egykulcsos adó az általam javasolt 'szalvéta' méretű bevallás mellett a szuperbruttó kivezetésével egyetemben bevezethető**, csak politikai akarat szükséges hozzá. 2011-ben a kormány által bevezetett adócsomag 16%-os egy kulcsos adókulccsal számol továbbra is szuperbruttót alkalmazva, mely a tényleges adókulcs terhelést 20,32%-on tartja. Erős családtámogató elemmel bővül, amit azonban csak egy szűkebb réteg képes igénybe venni. Az általam **javasolt scenárió esetén már az átlag munkabérrel rendelkezők is teljes mértékben igénybe tudnák venni a gyermekek után járó kedvezményt akár 3 gyermek után is.** Az egykulcsos adórendszer elhallgatott, de nélkülözhetetlen második pillére a **vagyonadó**. Hivatkozva Papp József (Corvinus docense) számításaira **50 millió Ft feletti bevezetése esetén 500 milliárd Ft adóbevétel keletkezne.** **Az egykulcsos személyi jövedelemadó és a vagyonadó együtt eredményezne egy a mostaninál igazságosabb és egyszerűbb helyzetet.** Az

egykulcsos személyi jövedelemadó többet hagy a magasabb jövedelemmel rendelkezőknél, ugyanakkor a vagyonadó ezt fokozatosan visszaveszi, az 50 millió Ft alatti ingatlan vagyonnal rendelkezőket pedig nem érintené. Természetesen ehhez egy pontos nyilvántartást kell bevezetni, mely nem csupán az ingatlan vagyonra vonatkozik. A megfelelő **vagyonadó kulcs** megválasztásával **10 éves időtávlatban jelentősen csökkenteni lehetne a fizetési mérleg hiányát**, a létező svéd modell alapján.

A vagyoni típusú adók különösen akkor javíthatják az adórendszer hatékonyságát, ha a jövedelmek eltitkolása széleskörű és viszonylag könnyen kivitelezhető gyakorlat, míg a vagyonelemek adóhatóság elől történő elrejtése költséges, a vagyoni típusú adók beszedése egyszerűbb, kisebb költséggel megvalósítható. A vagyontárgyak egy részére, mindenekelőtt az ingatlanokra mindenképpen igaz, hogy kevésbé lehet elrejtteni, mint a jövedelmet. **(Krekó et al. 2007.)**

7. AZ ÉRTEKEZÉS TÉMAKÖRÉBEN MEGJELENT PUBLIKÁCIÓK

7.1 Idegen nyelven megjelent közlemények

Peter Weber - Tünde Kitanics Dr. Bokorné: The main differences between slovakian and hungarian tax system, Acta Oeconomica Kaposvariensis, 2008. Vol. 2. No.2., pp. 9-18

7.2 Magyar nyelven megjelent közlemények

Wéber Péter – Bokorné Dr. Kitanics Tünde: A Szlovák egykulcsos SZJA adaptálásának neuralgikus pontjai, Gazdasági és Társadalomtudományi Közlemények, 2013. IV. évfolyam, 2. szám., pp 207-216.

Bokorné Dr. Kitanics Tünde – Wéber Péter: A Szlovák egykulcsos SZJA adaptálásának lehetőségei esettanulmányokon vizsgálva, Könyvvizsgálók lapja, 2012. I. évfolyam, 11. szám., pp. 13-16.

Wéber Péter – Gyurián Norbert: Szlovák kontra Magyar adórendszer; III. Nemzetközi Tudományos Konferencia SJE „A tudomány és az oktatás a tudásközpontú társadalom szolgálatában” Komárom, 2011, szeptember 5-6.

Wéber Péter – Bokorné Dr. Kitanics Tünde – Dr. Kovács Tamás: Küszöbön az egykulcsos adórendszer; A Magyar Tudomány Hete 2010, Konferenciasorozat, „A tudomány az élhető Földért”, A Közgazdaságtudományi és vezetéstudományi Konferencia előadásai, A Dunaújvárosi Főiskola közleményei XXXI., III. kötet, Dunaújváros

Wéber Péter: A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény módosítása; A munkaadó lapja XIII. évfolyam, 2006. augusztus – szeptember, pp. 16 – 21.

Wéber Péter: Társasági adó, osztalékadó; Cégvezetés: XIV. évfolyam, 1. szám, 2006. pp. 59-62.

Wéber Péter: Új adónem a luxusadó; Cégvezetés: XIV. évfolyam, 1. szám, 2006. pp. 77-80.

Wéber Péter: A társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény változásai; Cégvezetés: XIII. évfolyam, 1. szám, 2005. pp. 68 - 73

7.3 Előadások

Wéber Péter: Változások a társasági adó és az általános forgalmi adó területein, Pataky Művelődési Központ, Budapest, X. kerület, 2006.